

Josef Pekař

- významný český historik a politik, představitel Gollovy školy
- * 12. duben 1870 Malý Rohozec u Turnova – † 23. leden 1937 Praha
- ze vzdělané selské rodiny (hodně se četlo, velký kulturní přehled)
- měl rád Český ráj, často navštěvoval hrady a zříceniny – už tehdy měl rád historii
- přišel o matku a 4 sourozence – zemřeli na tuberkulózu (později i o otce; bál se, že nemoc dostane také)
- studoval na gymnáziu v Mladé Boleslavi
- r. 1888 nastupuje na filozofickou fakultu UK obor historie a zeměpis
 - jeho profesory byli Jaroslav Goll a Antonín Rezek – velmi jimi ovlivněn
 - habilitační práce Dějiny valdštejnského spiknutí
- později se stal profesorem a rektorem UK
- po vzoru Palackého – zájem o politiku a národ
- myšlenka austroslavismu
- sympatizoval se Staročechy
- studijní pobyty v Berlíně a v Erlangen
- zapojil se do sporů o rukopisy – přinesl důkazy o jejich nepravosti
- např. název Hrubá Skála, který se objevuje v rukopise Královédvorském, se poprvé vyskytuje až v 17. století.
- Kristianova legenda
 - zastával názor, že je pravá, původem z 10. století (Josef Dobrovský ji prohlásil za padělek 14. století)
 - své názory zachytil ve studii Nejstarší kronika česká (1903), kterou později vydal i v německém rozšířeném vydání.
- reagoval na články německého historika Theodora Mommsena: Čechové jako apoštolové barbarství (Češi chtějí potlačit kulturu, kterou Němci budovali po pět set let, a nahradit ji svou "barbarskou" kulturou)
 - Pekař poukazoval na staré kořeny české kultury, že Husovy myšlenky předcházely německé reformaci, na nepřátelskou tendenci Němců proti všem Slovanům a Mommsen prý překrucuje historická fakta (brožura přeložena do dalších slovanských jazyků)
- obhajoval českou univerzitu před Adolfem Bachmannem, profesorem na německé univerzitě v Praze
 - podle Bachmanna česká univerzita nikdy nebude mít dost schopných odborníků, aby obsadila všechny katedry, upozornil na sebe syntézou starších českých dějin Geschichte Bohmens
- spory s Masarykem o smyslu českých dějin (různý názor na husitství a dobu po Bílé hoře – Pekař obdivoval baroko a upozorňoval na jeho přínos ohledně kultury)
- Redigoval český časopis historický
- na vznik Československa reagoval přednáškou Říjen 1918 – byl dobrý slavnostní řečník
 - vyzdvihoval demokracii západního světa a práci českého odboje v zahraničí
- po válce politicky nestranný

- Po odstoupení T. G. Masaryka mu bylo nabídnuto místo prezidenta
- Po jeho smrti dílo zneužito fašisty (myšlenku poklidného soužití Čechů a Němců zkrusoval hlavně Josef Pfitzner – profesor německé univerzity v Praze a stoupenec Henleinovského hnutí)
- zatracování jeho díla komunismem

Dílo:

- Napsal mnoho recenzí a článků do časopisů
- Nejstarší kronika česká (1903)
- České katastry 1654–1789 (Praha 1915) - o vývoji centralizace v Rakousku-Uhersku
- Dějiny československé (Praha 1921) - učebnice dějepisu pro střední školy
- Bílá Hora (Praha 1921) - reakce na protikatolické Československo
- Tři kapitoly z boje o sv. Jana Nepomuckého (1921)
- Kniha o Kosti (2 díly, 1909-1911) - život na panství během třicetileté války po stránce ekonomické, sociální a agrární
- Žižka a jeho doba (4 díly, 1927-1933) - líčí Žižku jako vojevůdce a bojovníka
- O smyslu českých dějin (1929)
- Valdštejn (2 díly, 1934)

Literatura:

KUTNAR, Marek: Přehled dějin českého a slovenského dějepisectví. Praha 1997.

HANZAL, Josef: Josef Pekař. Praha 1992.

KALISTA, Zdeněk: Josef Pekař. Praha 1994.